

JÓ KORMÁNYZÁS ÉS BÜNTETŐJOG

*Ünnepi tanulmányok Kis Norbert
egyetemi tanár 50. születésnapjára*

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Jó kormányzás és büntetőjog

Ünnepi tanulmányok Kis Norbert egyetemi tanár 50. születésnapjára

Jó kormányzás és büntetőjog

Ünnepi tanulmányok Kis Norbert egyetemi tanár
50. születésnapjára

Szerkesztette
Koltay András és Gellér Balázs

LUDOVIKA
EGYETEMI KIADÓ

Budapest, 2022

A kötet szerzői

Ambrus István
Bárányos Bernadett
Budai Balázs Benjámin
Christián László
Cs. Kiss Lajos
Csikány Tamás
Dávid Lilla
Deli Gergely
Elek Balázs
Fejes Zsuzsanna
Filó Mihály
Gellér Balázs
Gellérné Lukács Éva
Gombos Katalin
Hazafi Zoltán
Herke Csongor
Horváth Attila
Hutkai Zsuzsanna
Imre Miklós
Jacsó Judit
Kaiser Tamás
Kiss György Árpád
Klotz Balázs

Klotz Péter
Koller Boglárka
Koltay András
Korpics Márta
Kovács Éva Margit
Kovács Gábor
Krasznay Csaba
Kristó Katalin
Madai Sándor
Máthé Gábor
Méhes Tamás
Németh Imre
Patyi András
Pongrácz Alex
Sántha Ferenc
Sasvári Péter
Szabó Ádám
Tamás András
Téglási András
Varga Zs. András
Vastag Gyula

A borító Veronese (1528–1588) *Jó kormányzás (Il buon governo)* című festményének (1551–1552 között) felhasználásával készült. A kép Rómában, a capitoliumi múzeumokban található.

Forrás: Wikimedia Commons.

© A szerzők, 2022

Szerkesztés © Koltay András, Gellér Balázs, 2022

© A kiadó, 2022

Minden jog védve.

Tartalom

Gellér Balázs
Laudatio | 9

Koltay András
Köszöntés Kis Norbert jubileumára | 15

Ambrus István
A szabálysértési jog tudománya és néhány elvi kérdése | 19

Bárányos Bernadett
Az ügyvédek véleménynyilvánítási joga | 37

Budai Balázs Benjámín
Norbi *et Orbi* | 53

Christián László
A közigazgatási büntetőhatalom, a rendészet és a Nemzeti Köszolgálati Egyetem
a járványkezelés szolgálatában | 55

Cs. Kiss Lajos
Az államtudomány komplexitása és reflexivitása | 67

Csikány Tamás
A ludovikások zalacsányi szép napjai | 85

Dávid Lilla
Gondolatok a kényszermunka szabályozásáról egy tíz évig tartó kizsákmányoló kötelék
kapcsán | 97

Deli Gergely
A kocsma, a birkózók és az állami beavatkozás | 115

Elek Balázs
A kábítószerrel visszaélés törvényi szabályai a nemzetközi és európai egyezmények,
a normavilágosság és a társadalomra veszélyesség tükrében | 129

Fejes Zsuzsanna
A határon átnyúló kormányzás közjogi kihívásai a 21. században | 145

Filó Mihály

A megbízhatósági vizsgálat és az akaratszabadság –
Gondolatok a büntetőjog emberképéről | 159

Gellér Balázs

A hálapénz megítélése az egészségügyben az új szabályozás fényében | 169

Gellérné Lukács Éva

Az Ukrajnából menekülők egészségügyi ellátása Magyarországon –
Pillanatkép 2022 márciusában | 183

Gombos Katalin

Az Európai Unió jogforrásainak kategóriatani problémái | 201

Zoltán Hazafi

Sur la route de la mise en place de la gestion prévisionnelle des ressources humaines:
L'informatisation de la gestion des emplois dans la fonction publique hongroise | 215

Herke Csongor

A letartóztatás gyakorlati kérdései az új büntetőeljárási törvény tükrében | 237

Horváth Attila

A rockzene cenzúrázása Magyarországon a Kádár-rendszer időszakában | 249

Hutkai Zsuzsanna

Uniós támogatások Magyarországon harminc év távlatából | 261

Imre Miklós

Az I. világháború hadigazdálkodásának közjogi alapjai –
Továbbá a háborús gazdaságirányítás néhány jellemzője Magyarországon | 279

Jacsó Judit

A pénzmosás elleni küzdelemről szóló új uniós jogalkotási javaslatcsomag –
Különös tekintettel a Pénzmosás és Terrorizmusfinanszírozás Elleni Küzdelem
Hatóságára | 307

Kaiser Tamás

Komplex problémák és narratívák –
A területi egyenlőtlenség értelmezési keretei az Egyesült Királyságban | 321

Kiss György Árpád

Kapcsolatok egy virtuális világban – Vázlat a munka során átalakuló kapcsolatokról | 337

Klotz Péter

Hatásos, arányos és visszatartó? – Avagy a jogi személlyel szemben alkalmazott büntetőjogi
intézkedések Magyarországon | 349

Koller Boglárka

„Vágyódás az elismerésre” –
Az identitás mint a 21. század társadalomtudományi elemzéseinek kulcsfogalma | 365

Kovács Éva Margit

A közigazgatási oktatási programok munkaerőpiaci relevanciájának vizsgálata –
A hazai felsőoktatási programok áttekintése | 377

Kovács Gábor

Kockázatok és mellékhatások | 397

Krasznay Csaba

Kiberbiztonsági képzések a Nemzeti Közszolgálati Egyetemen | 407

Kristó Katalin– Klotz Balázs

A nagy tölgyfa asztal új hajtásokat hozott, avagy a közszolgálati továbbképzés elmúlt
tíz évének tíz fontos eredménye | 425

Madai Sándor

A büntetőhatalom jogági hatáiról és azok átlépéséről | 441

Máthé Gábor

A megoldhatatlan felelősségi problematika meghaladása | 453

Méhes Tamás – Korpics Márta

Kihívások és válaszok a felsőoktatásban | 469

Németh Imre

A bűnösségi elv megdöntése | 495

Patyi András

A jogegységipanasz-eljárások gyakorlatának néhány alapkérdése | 511

Pongrácz Alex

„Mert szeretjük a Földünket” – A természettel kapcsolatos felfogás konzervatív olvasata(i) | 527

Sántha Ferenc

Szervezeti felelősség a nemzetközi büntetőjogban? | 537

Sasvári Péter

A 2021-ben nyertes Bolyai János Kutatási Ösztöndíjban részesültek empirikus vizsgálata | 551

Szabó Ádám

Római kori vámhivatal Pécsen | 569

Tamás András

A büntetőjog vége(?) | 577

Téglási András

Köszöntő Kis Norbertnek | 585

Varga Zs. András

A közigazgatási jogi norma és a közigazgatási jogi szankció | 587

Vastag Gyula

Érdek és történelem – BME és Corvinus újra együtt? | 601

Budai Balázs Benjámin*

Norbi *et Orbi*

Talán ez még nem blaszfémia, de hogyan is köszönhetnélek másként? Főleg úgy, hogy köszöntésem Neked és a világnak is szól. Másfelől jó pár éve, amióta a nagy öregek is elkezdtek lelépdelni a hajóról, Norbi helyett Norbertként kellene rád hivatkozni (mert a többiek is így tesznek). Ha „félszázados” úrnak címeztelenek volna, az meg a honvédek szemébe tolt volna szálkát. Szóval sehogy nem jó ez, és egyébként is, annyiszor léptem már rá a lábadra, hogy tényleg kínos volt sokáig. Pedig hidd el, teljesen véletlen volt! (Ráadásul ebbe az ünnepi kötetbe is tudományos munkát vártak volna tőlem.)

Nem indultunk simán. Még a kilencvenes évek végén, amikor – az áldott emlékü – Papp Laci mellett voltál tanársegéd, láttalak először. Órát nem adtál nekünk (azt megtartottad a veszprémi levelezősöknek), de egy-két vizsgát bevállaltál. Én meg – miután benéztem a vizsganapot – bekéredzkedtem volna hozzád vizsgázni, ha már ott vagyok. Úgy hajtottál el, hogy a lábam alig érte a földet. Ott hibáztam először. Pár évvel később, amikor már én is mint tanársegéd motoroztam a Karon, és valamelyik projektben kiosztottam egy „szakértőt”, te leszóltál: „Tessék bocsánatot kérni a hölgytől!” Utána még több olyan ügyem volt, amelynek az lett a vége, hogy „Norbi leszólt, hogy tessék bocsánatot kérni”. Kialakult egy olyan zsigeri reflexem, hogy amikor meglátalak, tudtam, hogy rosszat tettem, vagy rosszat fogok tenni. Úgy éltem meg első közös tíz évünket, mint egy fejlődő kollegiális kapcsolatot, amely szigorúan monoton pályán halad, csak éppen lefelé. És meggyőződésemmel, hogy te sem gondolhattad másként.

Aztán valamikor a 2010-es évek elején, még a Ménesi úton, volt egy karácsonyi ünnepség, ahol beszédet mondtál. Ott valami átfordult a fejemben: számomra ott derült ki, hogy Norbi emberből van. Nemcsak Theodor Mommsentől Bibó Istvánig lát, hanem van szentimentális része is, és sok mindent hasonlóan szemlél, mint én (igaz, más-más perspektívából nézzük, és ezt sokszor nehéz volt összehangolni). Aztán egy mozgalmas dekádban álmokat kergettünk, áldozatokat hoztunk, tüzeket oltottunk el és árkokat temettünk be: feladatokat oldot-

* Egyetemi docens (Nemzeti Közszolgálati Egyetem Államtudományi és Nemzetközi Tanulmányok Kar).

tunk meg, hogy ne fusson zátonyra a hajó. Nekem utólag vált világossá sok-sok összefüggés, főleg annak fényében, hogy még te is, és én is a taton vagyunk. És ez nyilván nem lehet véletlen, huszon-egynéhány év távlatából.

Azt is észrevettem, hogy a korkülönbség közöttünk „csökkenni” látszik. Talán az élethelyzetünk változása is hasonló életszemléletet eredményez, és ebben a karriert (vagy inkább a tudományos és a szakmai kiteljesedést, pozícióhajhászást) háttérbe szorítja a család, a boldogság és az egészség. Egyre több kellemes meglepetésem és rádöbbenésem van, egyre több hasonlóságot látok kialakulni. És ez tök jó. Mondjuk, te mindig idősebb leszel nálam. (Kiszámoltam, hogy ha ez így megy tovább, te sokkal hamarabb leszel 60 éves, mint én, és ez számomra egészen megnyugtató.)

Azóta az is kiderült már, hogy még viccelődni is tudsz. Káromkodni viszont még nem hallottalak. A legdurvább kifejezésed a „kutyafüle” és a „kutyafája” volt. De szerintem itt is megyünk előre. Várom a következő – és remélem, legalább – 20 évünket, hátha ezen a területen is meglepsz! És egyszer talán az is összejöhet, hogy nemcsak Abbáziáig mentek a nyáron, hanem legurultok Dél-Dalmáciába, hogy tudjak nektek grillezni egy tintahalat.

Ahogy a mondás is tartja: „Az idő múlásával egyre jobb leszel. Kivéve, ha banán vagy!” Boldog születésnapot kívánok neked, és vidám „B” oldalt!

Kiadja a Nemzeti Közszolgálati Egyetem
Ludovika Egyetemi Kiadó
A kiadásért felel: Deli Gergely rektor
Székhely: 1083 Budapest, Ludovika tér 2.
Kapcsolat: kiadvanyok@uni-nke.hu

Felelős szerkesztő: Inzsöl Kata
Olvasószerkesztők: Biró Csilla, Bujdosó Hajnalka, György László, Kalcsics Ildikó, Kutas Éva,
Resofszi Ágnes, Szabó Ilse, Tomka Eszter
Tördelőszerkesztő: Fehér Angéla
Korrektorok: Biró Csilla, Bujdosó Hajnalka, György László,
Kalcsics Ildikó, Kutas Éva, Tomka Eszter

Nyomdai kivitelezés: Pátria Nyomda Zrt.
Felelős vezető: Orgován Katalin vezérigazgató

ISBN 978-963-531-757-8 (nyomtatott)
ISBN 978-963-531-758-5 (ePDF)
ISBN 978-963-531-759-2 (ePub)

9 789635 317578

Kis Norbert jogász, egyetemi tanár oktatóként és vezetőként is szolgálta, szolgálja a felsőoktatást. Az ELTE, a Széchenyi István Egyetem, majd a Corvinus tanára volt, és a kezdetektől részt vett a Nemzeti Közszolgálati Egyetem építésében, dékánként, illetve rektorhelyettesként is. Kormányzati pozíciókat töltött be felsőoktatási területen, és az ügyérvilágban szintén megmérettette magát. Nemzetközi kapcsolatait kutatóként, oktatóként és vezetőként sikerrel fordította intézményei javára.

Egykori és jelenlegi egyetemi kollégái úgy döntöttek, hogy 50. születésnapjára egy ünnepi kötettel kedveskednek neki. A kötet szerzői és szerkesztői azt remélik, hogy az ünnepelt szakmai érdeklődéséhez közel álló tárgyú tanulmányokat egybegyűjtő kötet a közigazgatás, az állambölcsélet, a kormányzástan és a büntetőjog iránt érdeklődőknek is élvezetes olvasmány lesz.

A szakmai eredményein túl Kis Norbert ugyanakkor férj, családapa, futballrajongó, magyar patrióta, az igazságot kereső, sorskérdéseken töprengő és nemzetközi perspektívákban gondolkodó ember. A kötet tanulmányain keresztül kollégái segítségével talán személyiségének egy-egy vonása is kirajzolódhat az olvasó előtt.